

CHAMBRE DES REPRÉSENTANTS
DE BELGIQUE

16 février 2011

PROJET DE LOI
modifiant le Code judiciaire
en ce qui concerne la composition
de la commission d'avis pour
les nominations des avocats
à la Cour de cassation

RAPPORT

FAIT AU NOM DE LA COMMISSION
DE LA JUSTICE
PAR
M. **Christian BROTCORNE**

SOMMAIRE

Page

I. Exposé introductif	3
II. Discussion des articles et votes.....	3

Documents précédents:

Doc 53 **0904/ (2010/2011):**
001: Projet transmis par le Sénat.
002: Amendements.

BELGISCHE KAMER VAN
VOLKSVERTEGENWOORDIGERS

16 februari 2011

WETSONTWERP
tot wijziging van het Gerechtelijk Wetboek
betreffende de samenstelling
van de adviescommissie voor
de benoemingen van de advocaten
bij het Hof van Cassatie

VERSLAG

NAMENS DE COMMISSIE
VOOR DE JUSTITIE
UITGEBRACHT DOOR
DE HEER **Christian BROTCORNE**

INHOUD

Blz.

I. Inleidende uiteenzetting	3
II. Artikelsgewijze bespreking en stemmingen	3

Voorgaande documenten:

Doc 53 **0904/ (2010/2011):**
001: Ontwerp overgezonden door de Senaat.
002: Amendementen.

**Composition de la commission à la date de dépôt du rapport/
Samenstelling van de commissie op de datum van indiening van het verslag**

Président/Voorzitter: Sarah Smeyers

A. — Titulaires / Vaste leden:

N-VA	Siegfried Bracke, Sophie De Wit, Sarah Smeyers, Kristien Van Vaerenbergh
PS	Valérie Déom, Thierry Giet, Rachid Madrane, Özlem Özen
MR	Olivier Maingain, Marie-Christine Marghem
CD&V	Sonja Becq, Raf Terwingen
sp.a	Renaat Landuyt
Ecolo-Groen!	Stefaan Van Hecke
Open Vld	Sabien Lahaye-Battheu
VB	Bert Schoofs
cdH	Christian Brotcorne

B. — Suppléants / Plaatsvervangers:

Koenraad Degroote, Daphné Dumery, Theo Francken, Miranda Van Eetvelde, Ben Weyts
Anthony Dufrane, Karine Lalieux, Yvan Mayeur, N, N
Daniel Bacquelaïne, Jacqueline Galant, Philippe Goffin
Servais Verherstraeten, Liesbeth Van der Auwera, N
Maya Detiège, Peter Vanvelthoven
Juliette Boulet, N
Patrick Dewael, Carina Van Cauter
Gerolf Annemans, Peter Logghe
Joseph George, N

C. — Membre sans voix délibérative / Niet-stemgerechtigd lid:

INDEP	Laurent Louis
-------	---------------

N-VA	:	<i>Nieuw-Vlaamse Alliantie</i>	
PS	:	<i>Parti Socialiste</i>	
MR	:	<i>Mouvement Réformateur</i>	
CD&V	:	<i>Christen-Democratisch en Vlaams</i>	
sp.a	:	<i>socialistische partij anders</i>	
Ecolo-Groen!	:	<i>Ecologistes Confédérés pour l'organisation de luttes originales – Groen</i>	
Open Vld	:	<i>Open Vlaamse liberalen en democraten</i>	
VB	:	<i>Vlaams Belang</i>	
cdH	:	<i>centre démocrate Humaniste</i>	
LDD	:	<i>Lijst Dedecker</i>	
INDEP-ONAFH	:	<i>Indépendant - Onafhankelijk</i>	

<i>Abréviations dans la numérotation des publications:</i>	<i>Afkortingen bij de nummering van de publicaties:</i>
DOC 53 0000/000: Document parlementaire de la 53 ^{ème} législature, suivi du n° de base et du n° consécutif	DOC 53 0000/000: Parlementair document van de 53 ^e zittingsperiode + basisnummer en volgnummer
QRVA: Questions et Réponses écrites	QRVA: Schriftelijke Vragen en Antwoorden
CRIV: Version Provisoire du Compte Rendu intégral (couverture verte)	CRIV: Voorlopige versie van het Integraal Verslag (groene kaft)
CRABV: Compte Rendu Analytique (couverture bleue)	CRABV: Beknopt Verslag (blauwe kaft)
CRIV: Compte Rendu Intégral, avec, à gauche, le compte rendu intégral et, à droite, le compte rendu analytique traduit des interventions (avec les annexes) (PLEN: couverture blanche; COM: couverture saumon)	CRIV: Integraal Verslag, met links het definitieve integraal verslag en rechts het vertaald beknopt verslag van de toespraken (met de bijlagen) (PLEN: witte kaft; COM: zalmkleurige kaft)
PLEN: Séance plénière	PLEN: Plenum
COM: Réunion de commission	COM: Commissievergadering
MOT: Motions déposées en conclusion d'interpellations (papier beige)	MOT: Moties tot besluit van interpellaties (beigekleurig papier)

<i>Publications officielles éditées par la Chambre des représentants</i>	<i>Officiële publicaties, uitgegeven door de Kamer van volksvertegenwoordigers</i>
<i>Commandes:</i> Place de la Nation 2 1008 Bruxelles Tél.: 02/ 549 81 60 Fax: 02/549 82 74 www.lachambre.be e-mail: publications@lachambre.be	<i>Bestellingen:</i> Natieplein 2 1008 Brussel Tel.: 02/ 549 81 60 Fax: 02/549 82 74 www.dekamer.be e-mail: publicaties@dekamer.be

MESDAMES, MESSIEURS,

Votre commission a examiné le présent projet de loi, transmis par le Sénat, au cours de sa réunion du 8 février 2011.

I. — EXPOSÉ INTRODUCTIF

M. Stefaan De Clerck, ministre de la Justice, précise que l'article 478bis du Code judiciaire règle la composition et le fonctionnement de la commission d'avis pour les nominations des avocats à la Cour de cassation. Selon le libellé actuel de cette disposition, la commission qui est composée de huit membres doit compter autant de membres d'expression française que de membres d'expression néerlandaise. Il est également prévu que pour chaque membre effectif, il est désigné un membre suppléant.

Le projet de loi à l'examen vise à compléter l'article 478bis, § 3, alinéa 2, du Code judiciaire afin qu'y soit précisé que celui qui est appelé à siéger en tant que suppléant doit appartenir au même rôle linguistique que le membre effectif qu'il remplace. L'obligation de parité ne vise en effet pas seulement la présence de quatre membres effectifs francophones, quatre membres effectifs néerlandophones, quatre membres suppléants francophones et quatre membres suppléants néerlandophones. La parité exige également qu'un membre effectif soit remplacé par un membre suppléant du même rôle linguistique.

II. — DISCUSSION DES ARTICLES ET VOTES

Article 1er

Cette disposition n'appelle aucun commentaire et est adoptée à l'unanimité.

Art. 1/1

M. Renaat Landuyt (sp.a) dépose l'amendement n° 1 (DOC 53 904/002) visant à remplacer l'intitulé du Titre II de la deuxième partie du Livre III du Code judiciaire. Pour la justification de cet amendement, il est renvoyé à la discussion de l'article 2.

*
* *

DAMES EN HEREN,

Uw commissie heeft dit door de Senaat overgezonden wetsontwerp besproken tijdens haar vergadering van 8 februari 2011.

I. — INLEIDENDE UITEENZETTING

De heer Stefaan De Clerck, minister van Justitie, geeft aan dat artikel 478bis van het Gerechtelijk Wetboek de samenstelling en de werking regelt van de adviescommissie voor de benoemingen van de advocaten bij het Hof van Cassatie. Volgens de huidige tekst van die bepaling bestaat de commissie uit acht leden en moet ze evenveel Franstaligen als Nederlandstaligen tellen. Voorts wordt ook bepaald dat voor elk gewoon lid een plaatsvervangend lid wordt aangewezen.

Het voorliggende wetsontwerp beoogt artikel 478bis, § 3, tweede lid, van het Gerechtelijk Wetboek aan te vullen zodat daarin wordt gepreciseerd dat wie als plaatsvervanger zitting moet nemen, tot dezelfde taalrol moet behoren als het gewoon lid dat hij of zij vervangt. De verplichte pariteit impliceert echter niet alleen dat de samenstelling vier gewone Franstalige leden, vier gewone Nederlandstalige leden, vier Franstalige plaatsvervangende leden en vier Nederlandstalige plaatsvervangende leden telt. De pariteit vereist dat een gewoon lid door een plaatsvervangend lid van dezelfde taalrol wordt vervangen.

II. — ARTIKELSGEWIJZE BESPREKING EN STEMMINGEN

Artikel 1

Over dit artikel worden geen opmerkingen gemaakt. Het wordt eenparig aangenomen.

Art. 1/1

Met zijn amendement nr. 1 (DOC 53 0904/002) beoogt *de heer Renaat Landuyt (sp.a)* het opschrift van Titel II van het tweede deel van Boek III van het Gerechtelijk Wetboek te vervangen. Voor de verantwoording van dit amendement wordt verwezen naar de bespreking van artikel 2.

*
* *

L'amendement n° 1 est rejeté par 12 voix contre une et 2 abstentions.

Art. 1/2

M. Renaat Landuyt (sp.a) dépose l'amendement n° 2 (DOC 53 904/002) visant à insérer dans le projet de loi une nouvelle disposition remplaçant l'article 478 du Code judiciaire. Pour la justification de cet amendement, il est renvoyé à la discussion de l'article 2.

*
* *

L'amendement n° 2 est rejeté par 12 voix contre une et 2 abstentions.

Art. 2

M. Bert Schoofs (VB) émet des doutes quant au bien-fondé du maintien du principe de parité linguistique, lequel est en grande partie à l'origine de nombreux dysfonctionnements et blocages. Toutefois, à partir du moment où ce principe est inscrit dans la loi, la modification proposée par le projet de loi revêt une certaine logique. Il serait en effet inacceptable qu'en raison d'une lacune dans la loi, la commission de nomination puisse à un moment donné prendre des décisions alors qu'elle serait composée d'une majorité de membres francophones.

Mme Kristien Van Vaerenbergh (N-VA) souscrit au point de vue de M. Schoofs. Le pays compte environ soixante pourcent de flamands pour quarante pourcent de francophones. On peut en déduire que la charge de travail est par conséquent plus importante pour les premiers. Le maintien du principe de parité linguistique ne se justifie donc pas.

En outre, la problématique que tend à résoudre le projet de loi ne revêt pas de caractère urgent et est plutôt marginale.

M. Renaat Landuyt (sp.a) comprend la logique qui a présidé à l'élaboration du projet de loi. L'intervenant craint toutefois que l'adoption dudit projet n'entraîne certains effets pervers. En effet, d'aucuns ne risquent-ils pas d'invoquer ce précédent pour déduire que, dans les textes où cela n'est pas expressément prévu, le principe de parité linguistique ne s'applique pas aux membres suppléants d'autres institutions ou organes? Les auteurs

Amendement nr. 1 wordt verworpen met 12 stemmen tegen 1 en 2 onthoudingen.

Art. 1/2

De heer Renaat Landuyt (sp.a) dient amendement nr. 2 (DOC 53 0904/002) in, dat tot doel heeft in het wetsontwerp een nieuwe bepaling in te voegen ter vervanging van artikel 478 van het Gerechtelijk Wetboek. Voor de verantwoording van dit amendement wordt verwezen naar de bespreking van artikel 2.

*
* *

Amendement nr. 2 wordt verworpen met 12 stemmen tegen 1 en 2 onthoudingen.

Art. 2

De heer Bert Schoofs (VB) twijfelt aan de gegrondheid van het behoud van het principe van de taalpariteit, dat in ruime mate aan de basis ligt van tal van disfuncties en blokkeringen. Als dat principe echter in de wet is opgenomen, heeft de door het wetsontwerp voorgestane wijziging een zekere logica. Het zou immers onaanvaardbaar zijn dat de benoemingscommissie, als gevolg van een leemte in de wet, op een bepaald ogenblik beslissingen zou kunnen nemen terwijl de meerderheid van haar leden Franstalig is.

Mevrouw Kristien Van Vaerenbergh (N-VA) is het eens met de heer Schoofs. Er zijn in dit land ongeveer zestig procent Vlamingen en veertig procent Franstaligen. Men kan daaruit afleiden dat de werklast voor de eerstgenoemden groter is. Het behoud van het principe van de taalpariteit is dus niet gerechtvaardigd.

Bovendien is het vraagstuk waarvoor het wetsontwerp poogt een oplossing aan te reiken niet dringend; het is van veeleer secundair belang.

De heer Renaat Landuyt (sp.a) ziet in waarom dit wetsontwerp werd uitgewerkt. Hij vreest evenwel dat de aanneming ervan bepaalde kwalijke gevolgen zal hebben: hij vraagt zich af of niet het gevaar dreigt dat dit precedent door sommigen zal worden aangegrepen om te stellen dat, in de teksten waarin de taalpariteit niet uitdrukkelijk is vermeld, het beginsel van de taalpariteit niet geldt voor de plaatsvervangende leden van andere

du projet de loi ont-ils bien évalué les conséquences de la méthode préconisée?

La proportion d'avocats francophones et néerlandophones ne doit-elle pas être réévaluée en fonction de la proportion d'affaires introduites en français et en néerlandais?

De manière plus fondamentale, M. Landuyt qualifie le monopole des avocats à la Cour de cassation d'antidémocratique et souhaite y mettre un terme. À cette fin, il dépose l'amendement n° 3 (DOC 53 904/002) tendant à supprimer ce monopole qui constitue un frein à l'accès à la justice. Les amendements n°s 1, 2 et 4 doivent être lus parallèlement à l'amendement n° 3.

Tous les avocats doivent en effet pouvoir plaider devant la Cour de cassation. Si les membres de la commission jugent cette proposition trop radicale, l'intervenant propose à titre subsidiaire d'élargir la possibilité de plaider devant la Cour à tous les avocats disposant d'une ancienneté comparable à celle requise pour y devenir conseiller. Il se réfère à cet égard aux règles applicables au contentieux pénal devant la Cour de cassation.

Mme Sabien Lahaye-Battheu (Open Vld) propose que la discussion se limite à la correction technique proposée par les auteurs du projet de loi.

M. Christian Brotcorne (cdH) reconnaît que le débat soulevé par M. Landuyt mérite que l'on y réfléchisse. Pourquoi en effet maintenir un monopole à la Cour de cassation alors que ce monopole n'existe pas en ce qui concerne d'autres hautes juridictions comme le Conseil d'État ou la Cour constitutionnelle? Toutefois, cette réflexion n'a pas sa place dans le présent débat qui ne concerne qu'une adaptation purement technique.

M. Stefaan Van Hecke (Ecolo-Groen!) considère également que le présent projet de loi ne constitue qu'une adaptation technique assez logique en somme. Même s'il se dit sensible aux arguments de M. Landuyt concernant le monopole des avocats à la Cour de cassation, l'intervenant pense que ce n'est pas à l'occasion de l'examen du présent projet qu'il convient d'en débattre. Le présent projet ne constitue pas non plus le moment de rouvrir le débat de la parité linguistique.

instellingen of organen. Hebben de indieners van het wetsontwerp de gevolgen van de vooropgestelde methode naar behoren ingeschat?

Voorts vraagt hij zich af of het respectieve aandeel van de Nederlandstalige en de Franstalige advocaten niet opnieuw moet worden geëvalueerd in het licht van het aandeel van de zaken die respectievelijk in het Nederlands en in het Frans worden ingeleid.

Meer fundamenteel bestempelt de heer Landuyt het pleitmonopolie van de advocaten bij het Hof van Cassatie als ondemocratisch, en daarom wenst hij daar komaf mee te maken. Daartoe dient hij amendement nr. 3 (DOC 53 904/002) in, tot opheffing van dat pleitmonopolie, dat de toegang tot het gerecht belemmert. De amendementen nrs. 1, 2 en 4 moeten in samenhang met amendement nr. 3 worden gelezen.

Het staat buiten kijf dat alle advocaten voor het Hof van Cassatie moeten kunnen pleiten. Als de commissieleden dat voorstel te doortastend vinden, stelt de spreker in bijkomende orde voor de mogelijkheid om voor het Hof van Cassatie te pleiten, te verruimen tot alle advocaten die over evenveel anciënniteit beschikken als die welke vereist is om er als raadsheer aan te treden. In dat verband verwijst hij naar de regels die van toepassing zijn op de strafrechtelijke zaken die bij het Hof van Cassatie aanhangig worden gemaakt.

Mevrouw Sabien Lahaye-Battheu (Open Vld) stelt voor de bespreking te beperken tot de door de indieners van het wetsontwerp voorgestelde technische verbetering.

De heer Christian Brotcorne (cdH) erkent dat het door de heer Landuyt geopende debat reflectie verdient. Waarom zou men immers een pleitmonopolie bij het Hof van Cassatie handhaven, terwijl dat pleitmonopolie niet bestaat voor andere hoge rechtscollèges zoals de Raad van State of het Grondwettelijk Hof? Dat debat is evenwel niet op zijn plaats in deze bespreking, die alleen gaat over een louter technische aanpassing.

Ook de heer Stefaan Van Hecke (Ecolo-Groen!) beschouwt dit wetsontwerp louter als een per slot van rekening vrij logische, technische aanpassing. Ook al heeft hij begrip voor de argumenten van de heer Landuyt over het pleitmonopolie van de advocaten bij het Hof van Cassatie, toch acht de spreker de bespreking van dit wetsontwerp niet de geschikte gelegenheid om daarover te debatteren. Al evenmin is dit wetsontwerp de passende aanleiding om het debat over de taalpariteit te heropenen.

M. Bert Schoofs (VB) indique que les amendements de M. Landuyt devraient faire l'objet d'un examen plus approfondi à l'aune, notamment, d'une analyse de droit comparé. Ce débat n'a pas sa place dans la présente discussion mais mérite le dépôt d'une proposition de loi.

M. Renaat Landuyt (sp.a) juge que si les membres de la commission partagent son opinion en ce qui concerne la nécessité de supprimer le monopole des avocats à la Cour de cassation, il est inutile d'adapter à la hâte un système voué à l'extinction et ce, d'autant plus que cette adaptation semble motivée par un certain clientélisme. Adopter une autre conduite serait faire preuve d'hypocrisie.

Le ministre relativise l'importance de la proposition de loi qui, faut-il le rappeler, ne concerne que la parité linguistique au sein de la commission d'avis pour la nomination des avocats à la Cour de cassation. La question de la charge de travail desdits avocats est un autre débat.

Le ministre considère aussi que la question du monopole des avocats à la Cour de cassation doit être examinée à un autre moment.

Les effets pervers craints par M. Landuyt lui paraissent en outre quelque peu théoriques.

M. Renaat Landuyt (sp.a) souligne qu'il est essentiel de préciser que la présente modification légale ne peut être utilisée pour procéder à une interprétation *a contrario* d'autres dispositions légales concernant la parité linguistique.

*
* *

L'amendement n° 3 est rejeté par 12 voix contre une et 2 abstentions.

L'article 2 est ensuite adopté sans modification par 9 voix et 6 abstentions.

Art. 3 (nouveau)

M. Renaat Landuyt (sp.a) dépose l'amendement n° 4 (DOC 53 904/002) visant à modifier l'article 1080 du Code judiciaire compte tenu de la modification proposée à l'article 478 du même Code. Il est renvoyé à cet égard à la discussion de l'article 2.

Volgens *de heer Bert Schoofs (VB)* zouden de amendementen van de heer Landuyt grondiger moeten worden onderzocht, met name aan de hand van een vergelijkende rechtsanalyse. Dat debat is niet op zijn plaats bij deze bespreking, maar verdient wel dat dien-aangaande een wetsvoorstel wordt ingediend.

De heer Renaat Landuyt (sp.a) geeft aan dat als de commissieleden het met hem eens zijn over de noodzaak om het alleenrecht van de advocaten bij het Hof van Cassatie op te heffen, het geen zin heeft snel over te gaan tot de aanpassing van een tot uitdoven gedoemde regeling, te meer daar die aanpassing lijkt te zijn ingegeven door enig cliëntelisme. Een andere houding aannemen zou hypocriet overkomen.

De minister relateert het belang van het wetsontwerp dat, *pro memorie*, alleen betrekking heeft op de taalpariteit in de adviescommissie voor de benoemingen van de advocaten bij het Hof van Cassatie. Het vraagstuk van de werklast van die advocaten vormt een ander debat.

De minister is ook van mening dat de kwestie van het pleitmonopolie van de advocaten bij het Hof van Cassatie op een ander moment moet worden behandeld.

De kwalijke effecten waar de heer Landuyt voor vreest, lijken hem bovendien nogal theoretisch.

De heer Renaat Landuyt (sp.a) onderstreept dat het van groot belang is dat wordt verduidelijkt dat deze wetswijziging niet mag worden gebruikt om over te gaan tot een *a contrario*-interpretatie van andere wetsbepalingen inzake taalpariteit.

*
* *

Amendement nr. 3 wordt verworpen met 12 stemmen tegen 1 en 2 onthoudingen.

Artikel 2 wordt vervolgens ongewijzigd aangenomen met 9 stemmen en 6 onthoudingen.

Art. 3 (nieuw)

De heer Renaat Landuyt (sp.a) dient amendement nr. 4 (DOC 53 904/002) in. Het strekt ertoe artikel 1080 van het Gerechtelijk Wetboek te wijzigen, gelet op de voorgestelde wijziging van artikel 478 van hetzelfde Wetboek. Terzake wordt verwezen naar de bespreking van artikel 2.

*
* *

L'amendement n° 4 est rejeté par 12 voix contre une et 2 abstentions.

L'ensemble du projet de loi est adopté sans modification par 9 voix contre 1 et 5 abstentions.

Le rapporteur,

La présidente,

Christian BROTCORNE

Sarah SMEYERS

Articles requérant une disposition d'exécution: *nihil*.

*
* *

Amendement nr. 4 wordt verworpen met 12 stemmen tegen 1 en 2 onthoudingen.

Het gehele wetsontwerp wordt ongewijzigd aangenomen met 9 stemmen tegen 1 en 5 onthoudingen.

De rapporteur,

De voorzitter,

Christian BROTCORNE

Sarah SMEYERS

Artikelen die een uitvoeringsbepaling vereisen: *nihil*.